

SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

KIADÓ-HIVATAL: Az ev. ref. főiskola nyomdájában. SZERKESZTŐI SZÁLLÁS NAGY-KÖZ ELEJE.	Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beiktatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é. Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal. Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz., és J. Haasenstien és Vogler Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)	Megjelenik e lap minden szerdán és szombaton, reggel, NAGY FÉLÉVEN. ELŐFIZETÉSI ÁR Negyedévre 1 frt 30 kr. Félévre 2 „ 50 „
---	--	--

Pest, jul. 5.

(—á—k—) A makranczos haragtartó gyermek szokása, hogy midőn valami nem történik kedve szerint: mindenkép igyekszik boszuját az illetővel éreztetni s tehetetlen mérgében legalább egy gunynevet kiált vissza rá. A baloldalt is hasonlíthatni e mérgeskedő gyerekekhez.

A jul. 3-diki ülés viharos végjelene-tét önök is olvashatták már. Simonyi, az utolsónak följegyzett szónok, midőn bevégezé beszédét, az elnök felszólítja a házat, ha kíván-e még valaki az általános vitához szólni? s miután senki sem jelentkezett: az általános vita be volt fejezve. A ház-szabályok szerint, ezek után, csak a közp. bizottság előadója szólhat — és a miniszterek, kiknek ugyancsak a ház-szabályok értelmében bármikor van joguk szólni.

Horvát Boldizsár élt is e jogával s tükröt tartott a baloldal szeméi elé.

A baloldal felfortyant e beszédre — a molnár is a lisztlopó címért haragszik legjobban; s a szenvedélyesség, melylyel ők a szót maguk számára követelték: mutatta, hogy a miniszter szavai elevenre találtak. A jobboldal azonban nem engedheté ki kezeiből azon előnyt, mit csak oly nagy bajjal lehetett a baloldali szóáramlat miatt elérni: a vita bevégeztét, s nem akarván az órációk új sorozatát végig hallgatni: Vukovichtól megkívánta vonatni a szót, melyhez ennek, a ház-szabályok értelmében, joga nem volt.

A baloldal erre oly zajt ütött, hogy az elnök — a ház méltóságát fönttartandó — az ülést, a tárgy befejezte előtt, feloszlatta.

Szomorú kénytelenség, de méltánylandó erély.

Hanem a baloldal nem szívelheté el e vereséget. A trófiát vissza kell adni.

A jobboldal ugyan szót engedett a következő ülésben Vukovichnak, hogy méltánytalansággal ne vádoltathassék — hanem ez nem volt elég a baloldálnak: boszuját ki kelle önteni.

És erre a ház-szabályok bő alkalmat nyújtanak, mert interpellálni bármikor szabad. Váradi Gábor tehát azzal vélte

visszafizettetni a tegnapi vereséget, hogy interpellálta az összes ministeriumot a választások előtt, a közrend fentartása érdekében, kiadott szigorú rendszabálya miatt.

A miniszterium meg fog felelni ez interpellációra, — a véres verekedések, melyek a választások alkalmával előfordultak, eléggé igazolták ama rendeletet. Nem is az interpelláció tárgya, hanem benyújtási ideje itt az érdekes.

Már az országgyűlés megnyitása előtt nyílt titok volt, hogy a baloldal tömeges interpellációkra készül; szó volt róla, hogy indítványozni fogja a miniszterium vád alá helyezését. A nagy készülődés azonban annyiban maradt, mert látták, hogy a kudarcot nem a miniszterium, hanem ők fognak szenvedni. De most, midőn a jul. 3-diki vereséget kellene minden áron megtorolni: a félretett interpellációnak kelle segíteni s egy gyöngye tromfkint szerepelni.

Hogyan? Váradi Gábor urnak nem volt ideje eddig, az országgyűlés megnyitása óta eltelt két és fél hó alatt ez interpellációt beadni s épen most kelle annak előkerülni? Sajátságos összetalálkozása a körülményeknek!

Amaz interpelláció az ülészek elején beadva: birt volna némi értelemmel; de most, közvetlen amaz eclatáns vereség után: nem egyéb az, mind a makranczos gyerek boszus dohogása, mely mindenáron vissza akarja adni a csapást, melyet szenvedett.

De hova lesz, ilyformán, a párt, a szabadelvű, hazafias baloldal méltósága?!

Országgyűlés.

XXXVIII.

A képviselőház jul. 3-diki ülésén, egy három kérelem bejelentése után felvételre a napirend: a bírói hatalom gyakorlásáról szóló törvényjavaslat. A szónokok legnagyobb részt a szélsőbalról teltek ki. Ilyenek voltak Eördögh Fr. Csanády S. Almásy S. Szathmáry K. Németh A. Gubodi — stb. Utolsó szónok Simonyi Ernő volt — mire

Elnök felszólítja a házat, ha van-e még valaki, ki szólni akar, miután többek nincsenek szólásra feljegyezve. Miután a tárgyhöz szólni senki sem kíván, a szót — a miniszterek bármikor szólhatván —

Horvát Boldizsár igazságügy-minisz-

ternek adja. Szólok ismét egyikét mondá el ritka ékes szólásáról tanuskodó hatalmas beszédeinek. Előbb a törv. javaslat ellen intézett elvi támadásokat cáfolja meg, s mélyreható gyakorlati állambölcsélettel igazolja a törv. javaslat alapeszméjét. Azután pontonként veszi annak egyes részeit s kimutatja azok szükséges voltát. Viszszatekint a törvénykezés multjára s abból is a javaslat igazolását vonja le. Nemzetgazdasági szempontból is megvilágítja a kérdést, s főlem-liti azon tatóngó sebet, mely a mindig megújuló bíró-választások által üttetnek a nemzet testén. Bebizonyítja, hogy a bírói függetlenség sokkal jobban biztosíttatik a törv. javaslat, mint a választás által. Megnyugtatta a házat, hogy a politikai vétségek feletti ítélőhatalomra észszerű intézményről fog a kormány gondoskodni. Meg-erőtleníti a centralizáció vádját, melylyel a kormány a törv. javaslat alapján illetetett. Hely-reigazít néhány félremagyarázást, melyeket a baloldal több szónoka elkövetett a törv. javaslat némely pontja ellen. S végül e szavakkal fejezi be — roppant hatást tett, a baloldal által több-helyt a legnagyobb türelmetlenséggel megszak-gatott — beszédét:

„Uraim! most úgy hiszen befejezhetjük a csatározást. (Igaz — balról, halljuk — jobbról.) Sajnálom, hogy önök haragját magamra vontam. (Felkiáltás balról: Mit sem tesz! Simonyi La-jos b.: Nem maradunk adósok!) Hanem én ezt igen természetesnek találok, mert nagyon érzé-keny veszteségek és csapások azok, melyeket önök e csatározás alatt szenvedtek. (Derűtség jobbról — ellenmondás és nyugtalanság balról.) Elvesztették mindenek előtt azon zászlót, melyre eddig kiváltságot tartottak: a 48-iki nagy elvek zászlaját; (Helyeslés jobbról — zajos, élénk, szü-ni nem akaró ellenmondás a balon), hiszen épen azon oldalról oly éles kritikát hallottam a par-lamentáris kormány rendszer ellen e napokban, melyet a legmegrögzöttebb ó conservatív is a legnagyobb megnyugvással írhat alá. (Élénk, hosszan tartó helyeslés jobbról. — Felkiáltás a balról: Ott vannak a conservatívek, azon az ol-dalon.)

Oh uraim, ha összehasonlítjuk az önök nyilatkozatait, azok nyilatkozataival, kik 48-ban az akkori törvényhozás elveinek és szellemének tolmácsai voltak, akkor önökben nem ismerhet-jük fel a 48-iki elvek harcossait. (Mozgás a baloldalon.)

Hiszen önöknek az egész politikája miben áll? (Fölkiáltás a balközépen: De kihez szól!)

Abban, hogy a parlamenti kormány ellené-bon a hatalom súlyát a megyébe fektették, hogy ez által megszibbaszszák a parlamenti kor-mányt tevékenységét, életképessége iránti hi-tet megingassák. 1848-ban a 48-as párt máské-pen védelmezte a kormányt.

1848. június 14-én tartott ülésében (Zaj. Halljuk.) a midőn arról volt szó, hogy vizsgálat alá vonják a krasznamegyei főispánt és megyei bizottság tagjait, mert egy ministeri rendeletet nem teljesített, azon ülésben a 48-iki férfiak egyik hatalmas és igen tisztelt tagja követke-zőleg nyilatkozott: (olvass néhány mondatot Nyá-ry Pálnak a parlamentárisus érdekében 1848 június 14-én tartott beszédéből.)

Ezt igen tisztelt barátom Nyáry Pál ur mondotta. (Mozgás a baloldalon. Halljuk! a job-bon.) Ugyanakkor mondatott még más is; a sza-vak ezek:

„Hála Istennek a megyei omnipotentiának már egy kissé nyakára hágtunk. Hanem én a

bálvány-isteneket nem akarom csak változtatni, de akarok mást állítani a megyei mindenhatóság helyébe, melyről senki sem tudja, hol kezdődik és meddig megy.

E szavakat pedig Nyáry Pál mondotta. (Éljen Nyáry Pál! a baloldalon. Most is mondja! Derűség jobban.)

De föl vesszük az önök által elejtett zászlót és híven meg fogjuk őrizni azt, nem kérünk rá semmi privilegiumot, mint önök, sőt szívesen látunk bár kit is, ki velünk együtt e szent jelvény alá áll, csak azt követeljük tőle, hogy oly irányban vigye és kövesse azt, a melyet azon jelszó jelez, nem kívánunk más jogot, más privilegiumot e zászlóhoz, hanem csak azt, hogy annak hitelét és becsületét megvédelmezhessek.

Vesztettek önök uraim e csatározásban még egyet, t. i., hogy a csata hevében lehullott zárt-sisakjok, mely politikai arcukat eddig fedte a világ előtt. (Helyeslés a jobban. Mozgás a balon.)

A mit eddig csak gyanítottunk, azt most önökben színről szíre látjuk, a régi táblabírákat új kiadásban. (Derűség a jobban. Nagy zaj balról. Mi meg Bach-huszárakat! Az oszt-rák-magyar hazafiakat!)

Nem szólok többet t. ház. (Halljuk! mindkét oldalról). Induljunk hát ennyi, csatározások után a döntő csata elé: a szavazó urnához. Mindenik tábornak megvannak a maga szövetségesei: egyik táborban vannak a előítéletek (Zajos ellenmondás balról. Élénk helyeslés jobbról) a másikon az elfogulatlanság. (Oh! oh! balról) önök talán támaszkodnak a petitiókra; mi, a hallgatag, de legyőzhetetlen inteligetia erejére. (Élénk helyeslés jobbról, zaj balról). önök mellett harszol a mult, mellettünk a jövő (Élénk helyeslés jobbról. Közbeszólás balról: gyönyörű kilátás!)

Habár Simonyi Ernő képvis. ur kétségbe vonta is a többséget, hanem azért mi mégis féltelmentlenül megyünk a döntő csata elé, tudva azt, hogy oly ügynek szolgálatában állunk, a mely mellett elbukni is sokkal nagyobb dicsőség, mint a minőt nekünk az ellenkező ügy győzelme adna. (Hosszas élénk eljenzés jobbról; folytonos zaj balról. Halljuk Vukovichot! balról, szavazunk! Halljuk az elnököt! jobbról. Általános zaj, izgatottság.)

A beszéd végeztével egy igen sajnós jelet következett.

Vukovich Sebő szót kér személyes ügyben. (Nagy zaj. Nincs szava.)

Elnök. A tanácskozás a tárgy fölött be lévén rekesztve: kéri Vukovichot mily ügyben kíván szólni, mert a miniszter szóval sem említi nevét.

Végre roppant izgatottság, kiabálás és zaj között

Vukovich szólni kezd, de mindjárt első szavaiból kitűnik, hogy a tárgyhöz, s nem személyi kérdésben, szól.

Elnök, szóló szavaiból következtetve azt állítja, hogy ez nem személyes ügy. (Nagy zaj balról: Be kell várni mit mond. Jobbról: Nem személyes kérdés, nem szólhat. Elnök csenget.) A roppant zaj és izgatottság közepett elnök az ülést feloszlatja.

XXXIX.

A képviselőház jul. 5-iki ülése öröndetes ellentétet képezett a megelőzővel. Nagy számú hallgatóság gyűlt föl — kíváncsian várva a történeteket. Előbb azonban az előzetes kérdéseken kelle átesni. Sok kérvény és négy interpelláció után gr. Andrássy Gyula jelenti, hogy Ő Felsége az országgyűlés feliratát kegyesen fogadta. Egyszersmind felel Ivánka Imrének a keleti vasútról vonatkozó interpellációjára. Wenkheim miniszter is felel azon interpellációkra, melyben a pécsi és somogyi kir. biztosok kiküldetésért szólított meg. A ház tudomásul vette a feleletet, az egyik interpelláló (Irányi) azonban — a ház engedelmével — máskor nyilatkozik felőle. Mikó miniszter is felel egy pár interpellációra, mire

Elnök Vukovichnak adja a szót, a mult ülés kellemetlen ügyében.

Vukovich elég nyugottsággal beszél s törekvése csak is odairányult, hogy magát s pártját kitisztázza azon méltó vádak alól, melyekkel az igazságügyér, a multkor, illeté.

Horvát Boldizsár méltányolja Vuko-

vich higgadt felszólalását; kimagyarázza, hogy éles támadása nem a baloldal szándokait, hanem rossz és veszélyes politikáját illeté, — s ha a jobboldal is olyan érzékenykedő volna: vége-hossza nem lenne a recriminációknak, midőn a „jogtipró“, „jogfeladó“ stb. szép czimeket özön-nel kapják a baloldaltól.

Elnök kijelenti, hogy a kedvetlen kérdés ezennel be van fejezve.

A z előadó (Horváth Döme) — a tárgy ki lévén merítve — eláll szözlási jogától s egyszerűen ajánlja a törv. javaslatot elfogadásra.

Miután kétszer 20 tag is kérte a (névszerinti) szavazás másnapra való halasztását: a birói hatalom gyakorlásáról szóló törv. javaslatnak a részletes vita alapjául való el vagy el nem fogadására a szavazás a következő ülésre marad.

A napirend második tárgyát a népszámlálásról szóló tör. javaslat képezé, melyet kisebb módosításokkal, (egyét Ghyczy K. nyújtott be) a ház elfogad. A törv. javaslat megszavazása szintén a következő ülésben történik.

Deák Ferencz beszéde

a képviselőház jul. 1-sei ülésén.

(Folyt. és vége.)

Némelyek az ellőttem szólottak közül nem egyenesen a kinevezés elve ellen szólaltak fel, mint inkább annak módját bizonyos szabályokhoz kívánják kötni, s azok által talán némi korlátokat óhajtanak megállapítani. De, nézetem szerint, a módzatok s efféle szabályok a részletes tárgyaláshoz tartoznak. Magam is óhajtom, hogy törvény által mondassék ki, miszerint a kinevezés előtt a birói kinevezésre pályázók vagy jelöltek felett az állambírátság lesz hivatva az igazságügyminiszternek véleményt adni. Ez az állambírátság kihallgathat másokat, kérhet véleményt az illető megyéktől. De, a mint mondtam ezek, és ilyfélék a részletes tárgyaláshoz tartoznak, s nézetemet én is akkor fogom elmondani.

Azon állítást sem hagyhatom szó nélkül, hogy az igazságszolgáltatásnak a közigazgatástól lett elkülönzése nem a szabadságnak, hanem az abszolutizmusnak érdekében történt, a szabadság ellen. Ezt én nem értem, vagy legalább a motívumot fel nem fogom: mert nem látom be, hogy minő szüksége lett volna az abszolut hatalomnak ilyen elkülönzésre. Hiszen az abszolut hatalom a közigazgatás felett is korlátlanul rendelkezett, még könnyebben rendelkezett, mint a bírák felett. Az elkülönzés az igazságszolgáltatás érdekében történt, s nem az abszolut hatalom érdekében. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Végre az állítást illetőleg, hogy a minisztert a birói hivatalok betöltésekor a denuncian-soknak egész serege fogja megrohanni, egyszerűen azt jegyzem meg, hogy pusztá denunciatiókra a miniszter sem fog hallgatni. Egyébiránt pedig oly számos rágalmozó és mocok denunciatiókat sehol nem tapasztaltam, mint a választásoknál. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) A megyei életben gyakran volt alkalmam látni, hogy egyesek ellen azok előtt, kik a választásokra tulnyomó befolyással bírtak, minő titkos vádak, rágalmak és epés kifakadások szórattak. A denunciatiók mérge tehát, ha nem veszélyesebb, de legalább ép oly veszélyes lehet a választásoknál, mint a kinevezéseknél. (Hosszas helyeslés a jobboldalon.)

De nem akarom bővebb fejtegetésekkel tölteni az időt, s egyszerűen ismétlen, hogy én az ellőttem fekvő törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadom. (Hosszas, élénk eljenzés a jobboldalon.)

VIDÉK.

K.-Vásárhely, jul. 3. 1869.

T. szerkesztő ur! vidékünkön, oly rég nem jelent meg semmi tudósítás becses lapja hasábjain, hogy azt gondolhatnánk rólunk és a mi életünkön semmi feljegyezni való nincsen, mi közfigyelmet érdemelne. Oh pedig van biz itt elég, akár politikai, akár társasköri, akár szellemi életünket tekintsük, s ha még hozzá teszem, hogy mennyivel több lehetne mindenikre nézve, akkor könnyen kitelhetne havankint egy-egy leveleske a mi vidékünkön is. Azonban nem

szándékom a politikáról írni, sem társasköri szükségleteinkről, gyengeségeinkről, vagy épen, fogyatkozásunkról, pedig tessék elhinni, ezekről nagyon hosszú leveleket lehetne írni, de aztán a levelezőn könnyen megesik a közpéldabeszéd: szólj igazat.... s rád támad a világ.

Irok tehát fájdalom! ezuttal igen szomorú dolgokról, melyeknek tudósítására az alkalmat a csapásthöz elemek szolgáltatták.

Mult hó 17-én délelőtt 10 órakor tűz ütött ki városunkban, s pár óra alatt több ház és gazdasági épület lett a lángok martaléka, s hogy egy pár ifju házasember és egy cseléd nem lettek áldozatai, csak a k.-vásárhelyi erélyes nép szilárd akaratának s az elemekkel is daczó lelkesedésének lehet köszönni. Ugyan is ez ifju pár házi portékáit a tűz kiütésekor lekezdte hordani a pinczébe, s alig hordta le egy részét, a tűz oly erővel terjed, hogy házuk legottan egészen lángba borult, hogy abból menekülni csak a pinczébe lehetett, honnan pár órával későbbre a házat körülvett tüztenger közepette a földig leégett ház pinczejéből, egy katonatiszt vizipuskával való ügyes közreműködése s nedvesített lepedők segítségével által sikerült két fiatal embernek s egy zsandárnak a pinczébe lehatolni, s őket eszméletlenül felhozni a bizonyos haláltorkából. Két jeles orvos gyógykezeltése alatt pár óra mulva eszméletre tértek, s már már fellábadtak.

Ezen hó 1-sején esti fél tíz órakor ismét gyújtás következtében elégett két csür, egy istálló s egy uj ház. Mindezeknél azonban sokkal nagyobb csapás érte városunkat és vidékünket, mult hó 22-én egy végtelen jégeső, vonult át több falu határan, s városunk határának is egy nagyrészt érintette, oly erővel tört ki, hogy a hol a súly volt, sem ősz, sem tavasz vetésből épen semmi sem maradt, öt hat falu határáról, kisebb nagyobb mértékben megsemmisítette. Másnap Zágón és Papolecz községek határát pusztította el, úgy hogy Háromszék egy pár millióval szegényebb.

Nem tudom a t. tisztség tett-e valami lépést, de a szegény nép érdekében mulhatatlanul szükséges lenne adó elengedés tárgyában erélyes lépéseket tenni.

Máskor öröndetesebbeket, ha lesznek.

Kézdi.

Színház.

Julius 5-kén szünét.

(—r—m—) Julius 6-án: „A mekkai basa“ és „A mézes hetek után“. — Amaz egy ujabb féle operette, ez egy jelentéktelen, egy felvonásos kis vigjáték, melyben a mézes hetek után előbb egymással zsörtölődő, később a korai unatkozás és bizalmatlankodásból kigyógyult fiatal férj és nő szerepét Erdélyi és Dancz Nina igen elevenen és éléthiven adták s ha a szép számmal összevgyült közönség valóban kiérdemelt tapsa részükre még is elmaradt, azt annak kell tulajdonitanunk, hogy Didier Emil, fiatal párisi ügyvéd nem nagy terjedelmű, de a darab fejlődésére lényeges szerepe Leóvyi kezében volt, ki a helyett, hogy mint finom világfi megjelenésével élénkítse környezetét, mint valódi fajankó lábatlankodott, megsemmisítve minden illusiot. Bizony e szereposztásért nem nagy köszönettel tartoznak a rendezőnek sem a közönség, sem azon szereplők, kik ez által méltó jutalmuktól estek el.

A mi a „Mekka basát“ illeti: jól tenné F. igazgató ur, hogy ha már a könnyed, ingerkedő operetteket is fölvette repertorjába, a Zaitz unalmas szerzeményei helyett Offenbachnak jobb hírű és kellemesebb operettjei közül válogatna. A gyenge operettet igen gyenge hatással, koronkint nem épen öszhangzó zenekisérettel adták gyenge hangú énekesek, kik közül — a mindég eleven és hatásos karok leszámitásával — csak Prielle P. tudott egy pár buzdító tapsot kivívni, néhány jól sikerült, elég tisztán csengő hangfutamával; — mig Körösi Berta „lány és hajlékony“, a nyári szinkör szabad mennyezete alatt félig elhaló hangjánál csak élettelen, hideg játéka volt még lágyabb, de épen nem hajlékonyabb.

Jul. 7-kén Bájital, Mezei jutalomjátéka.

„Jutalomnak“ alig nevezhetnők, a meny-nyiben igen kis számú közönség jelent meg, min

annyival inkább csodálkozunk, mivel Mezei leg-
többször teljes igyekezettel kívánja netaláni gyön-
gét kipótolni, s mint ilyen a közönség nagyobb
pártfogására lett volna érdemes.

Az egész előadást nézve: meglátszott, hogy
rég volt, midőn ez opera a játérend rendes da-
rabjai közé tartozott: még a rendesen összhang-
zatos karok is hibáztak néhol.

Gerecsné és Mezei szépen énekeltek; Dalffy
nem mindenütt, de néhol ő is.

Szombathit (Dulcamara) nem győztük eléggé
sajnáltni, tompa hangjával s ehez arányban nem
álló jó játékaival. Kár, hogy e nem neki való
téren forgácsolja el erejét, a komicum helyett, hol
babérok is teremhetnének számára.

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. Az államminiszter
hivatalos lapja azon véleményeket fejtegeti, me-
lyek kormánykörökben szállonganak, a reform
kivánságokat illetőleg. A sajtó egy része által
„szükség képi szabadságoknak” nevezett kívánal-
makat is elemézi. Ilyenek: a képviselőház, s
a pair kamara átalakítása, az államtanács tevé-
kenységének megszüntetése, felelős miniszterium;
és census behozatala. Egyik kormánylap állítja,
hogy ezeket a valódi közvélemény épen nem ki-
vánja, s utána veti, hogy ha kívánja, sem len-
nének, engedélyezhetők; mert Lajos Fülöp kor-
mányát is ezek buktatták meg.

ANGLIA. London városa lord majorja
éveint, ilyenkor ünnepélyt szokott rendezni a
kabinet tiszteletére. Az idei ünnepély június 30-
kán ment végbe. A nagy társaságban részt vett
a miniszterium is. Az ünnepély nagyszerű orá-
tiora utótte ki magát, a miniszterium eddigi
tevékenysége javára. Maga Gladstone hosszasab-
ban fejtegette, azon nézpontokat, melyek vezér-
lik őt és társait az ir-egyházi törvény készítésekor.

Jamaikából egy küldöttség, a gyarmat mi-
niszternél kérelmezi a jamaikai államegyház
megszüntetését; mely az ir-nél jogtalanabb.
Ugyanis, a 450,000-re menő katonaságból, 40,000
tartozik az államegyházhoz. A miniszter, mint
kinyilatkoztatá, maga is ohajtja ez intézmény
megszüntetését, csak a kivétel módosztai iránt
nincs még tisztában. A miniszter kijelenté azt
is, hogy a kabinet örömmel fogad minden oly
tervezetet, mely valamelyik elnyomott faj er-
kölcsei, értelmi, s vallásos nemesítésére czéloz,
a nélkül, hogy valamely osztályt külön előjogok-
ban részesítene.

NÉMETORSZÁG. Lipésében közebből ér-
dekes gyűlés volt, Németországról. az osztrák
tatományokból nagyszámú zsidó tudósok, tanárok,
papok, s más érdekes világiakból, tartott zsinat-
tot. Több fontos, kultur-történeti jelentőségű
határozatokban állapodott meg. A zsinat az is-
kolákat illetőleg, örömmel üdvözli korunk azon
áramlatát, hogy hitfelekezeti jellemmel nem
bíró iskolák állittassanak fel; minthogy ebben
a zsidóságra nézve teljességgel nem lát semmi
veszélyt.

OROSZORSZÁG. A július 1-jén kelt hi-
vatalos újság, egy császári ukáz közöl, melynél
fogva, a lengyel királyság területén levő mind-
azon város, mely csekélyebb népességű, s pénz-
ügyi forrásokra nézve szegényebb, hogy sem a
hely hatósági igazgatás szükségét fedezhetné, a
falvák körébe utasíttatik. Egy e czélra kiküldött bi-
zottság fogja névleg kijelölni mindazon városokat,
melyek e sorban részesülnek. Az ukáz szerint,
ez a lakosok érdekében történik, kik mint falu-
siak, kevesebb adót fizetnek a városiaknál.

SZERBIA. Azon török-montenegroi bizott-
ság, mely a vitás határkérdés megoldására volt
küldve, mint mondják, befejezte működését,
miután a montegroiak alább hangolták kívánsá-
gaikat. E szerint Antivari, Spitz és Pod-
gorieza közt fekvő terület Montegronak
adatik. Még az antivarii kikötő is ott volt a
montenegroi „szerény” igények között, de ezut-
tal nem nyerték meg.

ROMÁNIA. A mult kormányzati évben
27—28 millió frankra rugott deficit, az idén
16-ra fog menni. A legszükségesebb kiadások
fedezésére jegyeket fognak kibocsátani.

VEGYES.

* A birói hatalom gyakorlásáról szóló
törv. javaslatot a képviselőház a részletes vita
alapjául 47 szó többséggel elfogadta.

* Mikó Mihály, Marosszék főkirálybírája
— mint a „M. P.” írja — Felső-Fehérmegyébe
van királyi biztosnak kinevezve.

* Páll Sándor, erdély-tankerület főigaz-
gató e hó 9-én körünkbe érkezett. U méltósága
holnap teendi hivatalos látogatását a helyi rom.
kath. gymnasiumban.

* A helyi rom. kath. gymnasiumban
a tanévvégi rendszeres vizsgálatok tartanak jul.
12—24-ig bezárólag. Köznapokon, az újabb is-
kolai „rendtartás” szerint, minden osztályban,
minden tantárgyból külön vizsgálatot áll az ifju-
ság. A zárünnepély 25-én a délelőtti isteniszol-
gálat után történik a seminárium éttermében.
Az igazgatóság.

* A kereskedelmi hitelbank, mely most
van itt alakulásban, s melyet már többször em-
lítünk: jövő szeptemberben lép életbe. Huszár
Károly báró, mint haljuk, akkorra körünkbe
érkezik, s utba indítja e pénzintézetet, melyhez
— kereskedelmi viszonyainkra nézt — méltán
költünk szép reményeket.

* A honvédelmi miniszterium felszólí-
tást tesz közzé, mely szerint föl hívja azon egyé-
neket, de legkivált a közös sorhadban 12 évig
kitüntetéssel szolgált altiszteket, kik a hon-
védséghez szükséges 328 járás-örmesteri álló-
másra alkalmasak és alkalmaztatni kívánnak,
hogy ebbeli felszerelt folyamodványaikat e hó
végéig nyújtsák be az illető m. k. honvédkerü-
leti parancsnoksághoz. A járás-örmester járandó-
sága: 1 napi zsold, lakás, ruházat, fűtés s iro-
dai szerekre havonként 3 frt. Iroda segédje egy
közhonvéd.

* Szerdahelyi Kálmán és Prielle Cor-
nelia, a pesti n. színház első rendű művészei,
vendég szereplésüket — mint halljuk — egy hét
alatt megkezdik városunkban. Hirszerint 15 elő-
adást tartanak s így bőv élvezetre tarthatunk számot.

* Curiosum. Egyik pesti lap a „Magyar
Polgárt” „kolozsvári tekintélyes lapnak”
nevezi. Megjegyzendő, hogy ama tekintélyt osz-
togató lap az — „Ellenőr.” Reméljük a „M.
P.” legközelebb vissza adja a kölcsönt. Szüksé-
gük is van rá mindkettőjüknek.

* Löw Lipót szegedi főrabbi „Magyar
zsinagógái beszédeire” előfizetést hirdet Traub
B. könyvkereskedő. „A magyarországi zsidóság
— mondja az előfizetési felhívás — egynek érzi
magát a magyar nemzettel. Együtt vértett vele
a csatatéren, együtt türtte vele az elnyomás fájd-
almát, együtt ujjongott vele a feltámadásnak,
és együtt dolgozik vele a haza felvirágoztatásán.
Tulnyomó része nyelvileg is megmagyarosodott;
a hátralévő rész óriási léptekkel halad a czél
felé. A zsidók megmagyarosodásának leghatha-
tós elmozdító és szószólói között Löw Lipót
foglalja el az első helyet. Ő volt az első, ki a
magyar szónoklatot a zsinagógába behozta, s ott
meghonosította. Az első magyar zsinagógái be-
szédet ő tartotta 1844-ben Nagy-Kanizsán. Mint
nagykanizsai, majd mint pápai és szegedi főrabbi
átalános figyelmet ébresztett magyar beszédeivel,
az 1849-diki forradalomban mint tábori lelkes
buzdító fel a zsidó honvédek; 10 év óta pedig
a hazai cultus községek csaknem kivétel nélkül
őt kérték fel ünnepélyeik vezetésére. Szónokla-
tafról a hazai sajtó egyhangulag elismeri, hogy
azok az igazi vallásosság, a tiszta erkölcsiség
és a buzgó magyar hazafiság bélyegét viselik.”
A szónok személyesen szerkeszti a művet, általa
irt előszóval fogja azt bevezetni. Nem kételkedünk,
hogy a vállalat a összes magyar zsidóság, de az
értelmes kereszténység figyelmét is, fel fogja köl-
teni. A körülbelül 20 nagy 8 röt ivre terjedő
munka kiváló diszszel fog kiállittatni. Előfize-
tési ár 1 frt 50 kr., a későbbi bolti ár 2 frt
lesz. A mű minden bizonytal szeptember elején
jelen meg. Az előfizetési pénzek legkésőbb aug.
15-ig Traub B. szegedi könyv- és műkereskedő-
höz köldendők.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál

1869. évi július 15-ik és következő napjaira
következő ügyek lettek nyilvános előadásra
kitűzve.

I. A polgári osztály-ülésben.

Előadó k. t. bíró Pipos Péter által.

Prékup Liteszkának özv. Rákosi Imréné elleni,
végrehajtás megszüntetése iránti ügye. Gáspár József-
nek Draut Ferencz elleni adósságos keresete. Fried Al-
bertnek Milch Sigmund elleni munkabér megfizetése iránti
ügye. Fettes Jánosnak Ursz Mihály elleni birtokhábori-
tásos ügye.

Előadó k. t. bíró Ferencz Károly által.

Nagy Józsefnek Koticelu Nikuláj elleni 22 frt i.
ügye. Márk Jánosnak Bodó Dávid e. 53 frt 32 kr fe-
letti ügye. Keresztes Áronnak Bodó Dávid e. 200 frt i.
ü. A gainári birtokosságnak Gainár közsege e. 2084 frt
feletti pere. Lázár Ferencznek Szász Mihály e. 10 darab
arany feletti ügye. Benedek Józsefnek Jakabfi János és
társai e. ü. Orbán Sigmundnak Kis Györgyné e. 10 frt
feletti ü. Orbán Sigmundnak Kis Györgyné e. 20 frt i. ü.
A dévai ev. ref. egyháznak az olvasó kamarai uradalom
e. föld foglalási. pere. Komcsz Sofának Schusnek Nán-
dor elleni pere.

Előadó k. t. bíró Lészai Lajos által.

Izrael Lévinek Grossmann Sámuel elleni 65 frt
ítánti pere. Keserü Péternek András István e. 60 frt i. pere.
Gruber Mihálynak Ferdinók Ignác e. 60 frt i. pere.
Nagy Jánosné Forró Rozáliának Barthos József e. 224
frt feletti pere. Abrudau Démiának Lár Jakob e. 10
frt i. pere. Hánkototki Gervatiusnak Freitag Ferencz o.
visszahelyezési ügye.

II. A büntügyi osztályban

Előadó k. t. bíró Schneider József által.

Serbán Naftaille sulyos testi sértési bűnügye.
Ruszu Jakob (Bucu) sulyos testi sértés bűnügye. Göb-
bel György közbiztonsági közintézetek elleni kihágásos
ügye. Vajna Vaszília lopási bűnügye. Klóser Márton és
Laczu Máté pénzhamisításbani részesség bűnügye. Linczi
György sulyos testi sértés bűnügye. Unts Mihály nyilva-
nos erőszakoskodás bűnügye. Manta Juon közbiztonságra
tartozó közintézetek elleni kihágási ügye.

Előadó k. t. bíró Sándor János által.

Sztojka George rablási bűnügye. Siandra Jóse,
Pandria Simon és Pandria Danilla, nehéz testi sértés
bűnügye. Buhain Juon nejeen elkövetett ölés bűnügye.

Előadó k. t. bíró Csérgedi János által.

Gál Sigmund gyújtási bűnügye. Tubasiu Nikulaj
(Hotiu) rablógyilkosság bűnügye.

Előadó k. t. bíró Bárdosi György által.

Baróthi János természet elleni fajtalanság bűnügye.
Tódor Antal bűnügye. Buzogány Mózes és társai becsü-
let sértési ügye. Kappel Mózes becsület sértési ügye.
Turka Áron és társai emberölési bűnügye. Ifj. Mózes
István becsület sértési ügye. Tódor Antal elleni bűnügy.

Előad k. t. pótbíró Megai Ferencz által.

Simon János nehéz testi sértés bűnügye. Leister
András emberölési bűnügye. Magyar István emberölési
bűnügye.

III. Az úrbéri osztályban.

Előadó k. t. bíró Antalffy Gábor által.

Keczeli Mihály és érdektársai a boncznyiresi volt
urbéresék ellen, erdő és legelő szabadság iránt. Bély
István Ganea Nikulaj e. egy majorsági telekállomány
megváltása iránt. Ugyanaz Farkas György e. egy belső
majorság telek megváltása iránt. B. Orban János Batiz
János és Batiz Mihály e. egy belső örökség és ahhoz
tartozó külsők természete iránt. Özv. Cserey Farkasné
Czelle Makové mint Topolaga Szamuilla örököse ellen
egy állomány visszabocsátása iránt. Miksa Elek Mokán
Illa ellen egy darab majorság kaszáló visszabocsátása i.

Bécsi börzei árkelet.

(1869. jun. 9-án).

5% metalliques	63.—
5% nemzeti kölcsön	71.15
1860 államkölcsön	105.50
Bankrészvény	760.—
Hitelrészvény	284.20
London	125.25
Ezüst	122.35
Arany	5.94 ¹ / ₂
Erd. földt. ment. kötvény	79.25

Kiadóhivatali üzenet.

T. B. P. urnak Kadátsón. Lapunk egész évi
előfizetési díja 5 frt; Kadáts ns. közsege részéről 4 frtot
kaptunk, mely összegből 1 frt 50 krt, a ns. község ja-
vára a jövő évre irtunk át. 1870. jun. végéig még 1
forintot kérünk küldeni.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZÁSZ BÉLA.

*

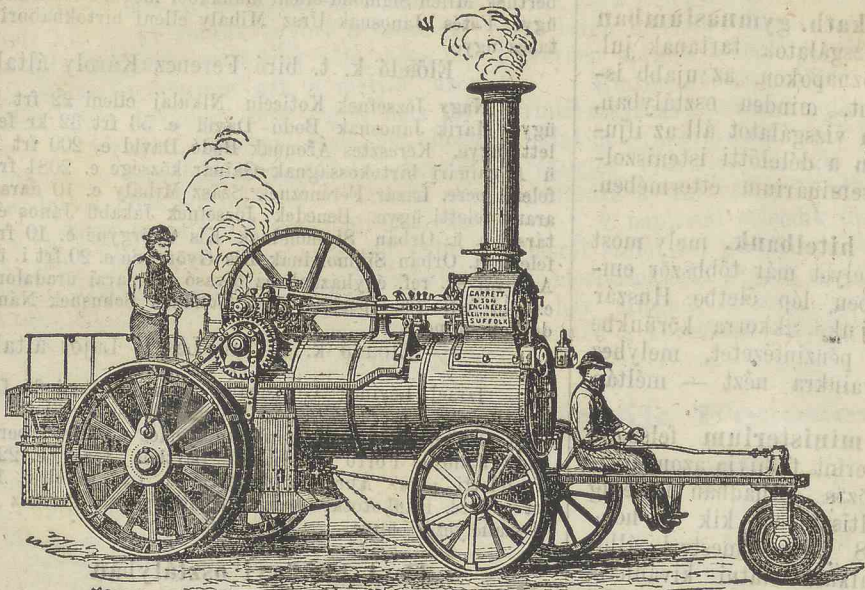
HIRDETMÉNYEK.

(69)

2—3

Alólírt azon kellemes helyzetben van, hogy a t. cz. közönség tudomására hozhatja, miszerint

Garrett R. és fiai

híres

vetőgépei

teljes választékban kaphatók raktárában, s azonnal kiszolgáltathatók.

Locomobilek

megnagyobbított tüzhellyel és elő-melegítővel vannak ellátva, a díjak emelése nélkül és mint eddig úgy szerkesztettek, hogy a tüzelő-anyag elhasználása a lehető legkisebb legyen s azok tényleges erő-hatálya sokkal nagyobb, mint a mekkorára névleg föltéve van.

Jelenti továbbá, hogy az általa, a múlt év folytán, Magyarországra behozott Samuelson és társa-féle gabna- és széna-kaszáló gépek példánydarabokban kaphatók raktárában.

Egyszersmind kéri alólírt a t. cz. gazdaközönséget, hogy megrendeléseit a Garrett R. és fiai-féle locomobilekre és cséplő-gépre, Samuelson arató-gépeire, és az általa már korábban szolgáltatott gépek kiegészítésére szolgáló nitaláni pótdarabokra mielőbb megtegye nála, hogy minden igényeknek, szokott pontossággal elég tétet-hessék.

Koczó Pál.

magán-mérnök és Garrett R. és fiai (Leiston, Anglia) gépgyáros urak főügynöke Magyarországon és Ausztriában. Lakik: Pesten, vaczi út 39-dik szám alatt.

Cséplőgépek,

már a múlt évben kitűnve a mennyiségi-cséplésben s a gabonának a szalmától és polyvától való teljes elkülönítésében, nemkülönben a tartósságban; most újon javítatnak s egy ily példánygép, mely a kísérlet alkalmával 75 pozsoni mérőt cséplelt el óránként, már megérkezett.

(42)

8—12

En Rix Wilhelmina,

nyíltan kijelentem, hogy én, mint Dr. Rix A. özvegye nyolcz év óta a valódi és hamisítatlan eredeti Pompadour-Pastát egyetlen magam készítem, mivel egyedül én bírom annak készitési módját. Ezennel köz tudomásul adván, hogy ezen Pompadour-Pasta mostantól kezdve valódian egyedül lakásomon Bécsben, Lipotváros (Grosse Mohrengasse 14, 1. Stiege Thür 62.) kapható, intvény egyszersmind mindenkit: óvakodjon e szerből bárki másnál is venni, mivel jelenleg sem raktárt, sem fióküzletet nem tartok, s az eddig fenntartottakat hamisítá-

Pompadour-Pasta.

Nemhatás esetében a pénz minden kifogás nélkül vissza szolgáltatik.

sok végett felosztattam. Az én valódi Pompadour-vagyis Csoda-Pastám mindenkor minden reményen túli dus sikert fog eredményezni. Ezen felül nem haladható arczszépítő pasta, egyetlen biztosított szer az arcz tisztátalanságainak elosztás ára, a bőrakák, szeplők, májfoltok és pattanások eltávolítására.

A biztosítás annyira szilárd, hogy nemhatás esetében a pénz visszaszolgáltatik. Ezen kitűnő pastának ára: egy köcsöggel használati utasítással együtt 1 frt 50 kr. Szétküldések utánvét mellett történnek.

Bizonyítványok közzé nem tétetnek.

(72)

2—3

A „nemzeti biztosító társaság“ alólírt igazgatósága tűz-, jég-, állat- és szállítmány biztosítási ágakban Erdélybeni működése megkezdtevel, egész tisztelettel tudatja a t. cz. közönséggel; miszerint ennek **M.-Vásárhelyt** székelő kötvénykiállítási joggal teljes vagy részbeni káresetek kifizetésével kapcsolatos főügynöksége, képviselőtével a „Haza“ magyar életbiztosító bank erdélyi vezérügynökét **Novák Bogdán** urat bizta meg.

Azon tömeges pártfogást, melyben már eddigelé is részesíté a t. cz. közönség intézetünket, mérsékelt árszabályaink és általunk nyújtott kedvezményekkel kívánjuk kiérdemelni. Pesten, július hó 1-én, 1869.

KISS, s. k. igazgató.

UJVÁRI, s. k. vezérigazgató.

(74)

1—3

Uj törvénykönyvek

melyek

Wittich József m.-vásárhelyi és sz.-udvarhelyi könyvkereskedésében kaphatók: 186⁵/₈-ik évi országgyűlési Törvény-cikkek és a polgári törvénykezési rendtartás:

füzve 2 frt 30 kr.
" vászon kötésben 3 " — "
" zsebkiadás füzve 2 " — "
" vászon kötésben 2 " 80 "

Magyarországi törvények és rendeletek tára 1868. 2 kötet, 5 frt 60 kr.

Magyarországi rendeletek tára 1869. 1, 2, 3, 4, 5, 6 füzet 2 frt 20 kr.

Polgári törvénykezési rendtartás függelékkel 1 frt 40 kr.

Tóth, Községi kalauz 4 frt.

Kontz, Törvények kivonata 1 frt 50 kr.

Bélyeg- és jogilleték iránti törvények és szabályok 1 frt 20 kr.

Kassay, Átalános magyar magánjog és az új perrendtartás 2 frt

Kassay, Irománpéldák az új polgári perendtartáshoz 1 frt 20 kr.

(65)

4—25

Sirkövek,

Gerendai Antal, márvány műgyárából Pesten.

Vörös márványból, porosz gránitból, vagy terméskőből darabja 8 forinrtól kezdve egész 3000 forinrtig, valamint minden építményi művek, szobrok, fehér márvány asztalok gyári árban megrendelhetők Maros-Vásárhelyt

Fogarasi J. Demeter kereskedésében, és ugyanott a siremlékek dusan kiállított **Albuma** valamint az árjegyzékek megtekinthetők.

9—12

Hihetetlen s még is igaz.

Ugyanaz finomabb kiállítással tágabb öblü 20, 22, 24, 26 frt.
Revolver- vagy Terzeroll-táskák valódi orosz bagariából, használat 1 frt 60, 1 frt 80, 2 frt.
Angol vadászpáskák 8 frt 50, 10, 12 frt.
Ugyanaz finomabb, kettős csövű, 15, 10, 22, 25 frt.
Sörét zsaskák, 15, 20, 30, 60 kr. 1 frt.
Lőporitűk 60, 80 kr. 1 frt.
Lökupak rakó, a legfinomabb 60 kr.
Vadászlapát, mely mindennemű vad hangját tisztán és jól utánozza, 45 kr.
Dákos bot 2, 3, 5 frt.

Ez áron és ily minőségben egyedül kaphatók:

Industrie-halle (iparcsern.) Bécsben, Praterstrasse 16. sz.

Megrendelések az osztrák birodalomból, az árak megfelelő előleg beküldésére, s a további összeg utánvéte mellett pontosan teljesítetnek. Az egész árak utánvétele küldemény nem eszközöltek.

(44)

Egy díszes zsebmordály (Terzeroll) vont csővel, csak 1.30—2 frt.
Egy finomabb, nagyobb öblü damaszt-csővel és golyó öntővel 2 frt 20—3 frt.
Egy igen finom vészt, 2 frt 75—4 frt.
Egy díszes kettős csövű kicsike hölgy terzeroll 2 frt 90—4 frt 50 kr.
Egy kettős csövű terzeroll, damaszt csővel, nagy öblü, 3 frt 80—5 frt 50 kr.
Legfinomabb hosszú csővel, 4 frt 20—6 frt.
Patentirozott Napoleon-Revolver 6 lövésre, fel nem huzandó karánnyal, hátultöltő, lefataux-rendszerű, díszesen kallitva, 100 lépésre biztos lövésű, csak 10, 12, 15 frt.